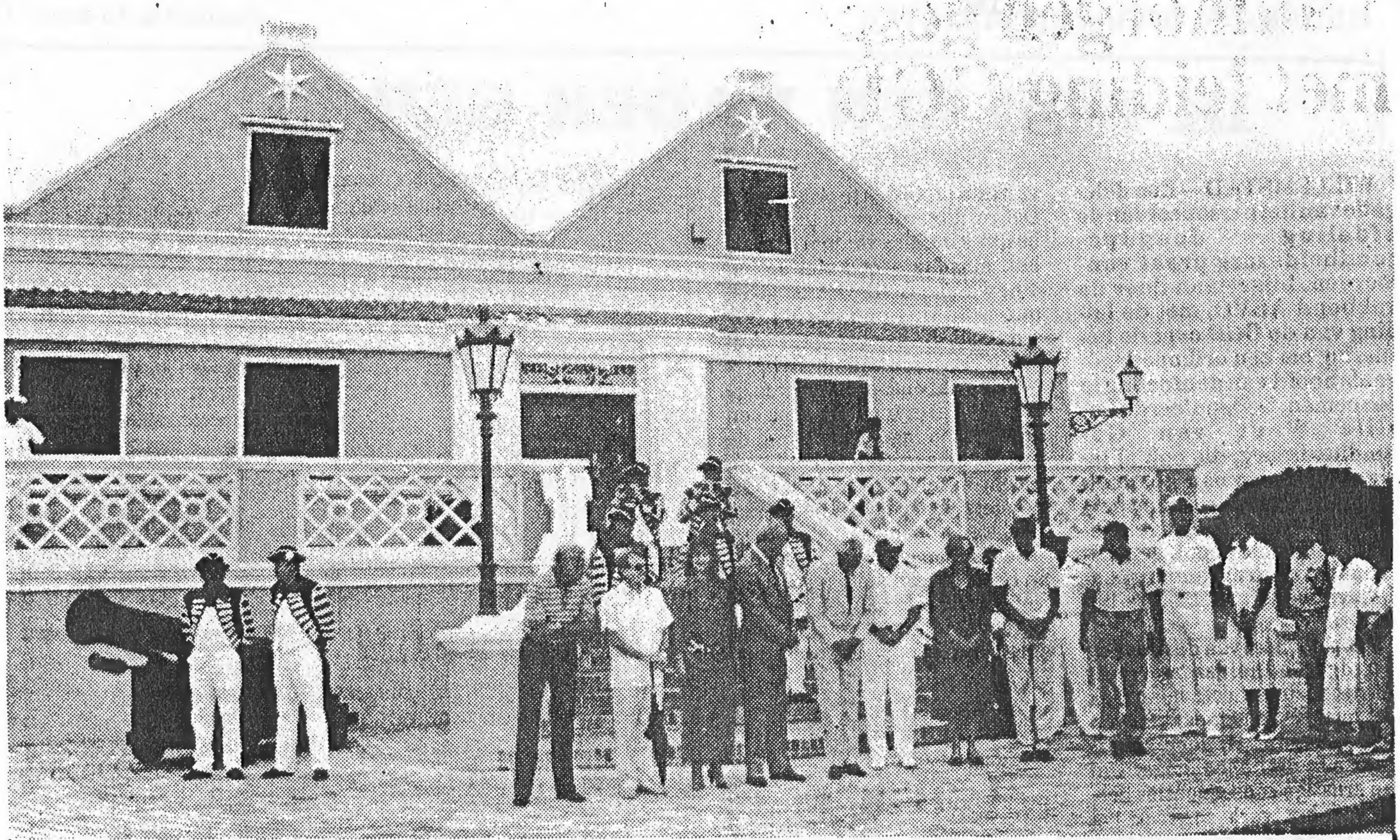
STICUSA
KNIPSELKRANT 189

MAANDAG 7 MAART 1988 AMIGOE

Soiree Curaçaosch Museum ouder wets leuk

WILLEMSTAD — Gisteravond werd in de tuin van het Curaçaosch Museum een soiree gehouden ter gelegenheid van het veertigjarig bestaan van het museum. Compleet met harmonieband, drankjes en Curaçaose hapjes. Ouderwets leuk.

Het officiële gedeelte bestond uit de overdracht van een door de Koninklijke Marine gerestaureerd kanon uit de periode van de VOC en de WWC. Een grote 'boem' die op verre afstand gehoord kon worden moest illustreren dat het wapentuig grondig gereviseerd was. Vervolgens speelde een groep muzikanten verkleed als mariniers uit het eind van de achttiende eeuw typische marsmuziek op de fluit.

Niet lang daarna had het muziekspel van de St Vincentius Harmonie moeten beginnen, maar op de een of andere manier zit er altijd een zekere rek in de aanvangstijden. Een stukje folklore vulde het ontstane gat in de tijd muzikaal op: een oude ka'i òrgel speelde de ene Curaçaose wals na de andere. Een percussionist begeleidde de orgeldoos. Eigenlijk jammer dat er geen dansgroep was.

Nadat S.R. Goeloe, voorzitter van het bestuur van het Curaçaosch Museum van achter de microfoon de 'damas y caballeros' welkom had geheten, stond iedereen op voor het plechtig gespeelde volkslied. Daarna bracht de harmonie, die volgens mevrouw H.V. Ghering, directrice van het museum, nog de enige optredende harmoniegroep is van het eiland, diverse genres muziek. Van mazurka tot 'Oh, when the saints go marching in'.

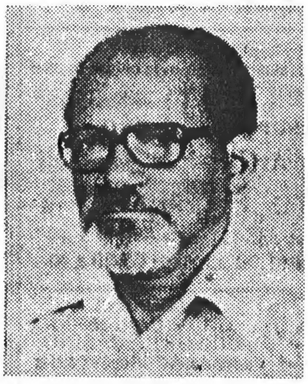
In de openlucht zijn muziekinstrumenten schijnbaar altijd een beetje vals, maar dat heeft zo zijn charme.

Het podium van de Shon Janchi Boskaljon Kiosk waarop de blazers speelden was gezellig verlicht. Evenals de patio. Onder de bomen tentjes waar drank, pasteitjes, kipstukjes, croquetten en zoetigheid werden verkocht. Jammer dat St Vincentius de kans niet aanpakte om een sprankelend concert neer te zetten, want de verwachtingsvolle sfeer was er voor aanwezig.

Van de ballustrade van het museum bood het plein een fleurige aanblik waarin de witte petten van de harmonieleden zich in de pauze een weg baanden door de veelkleurigheid van zowel sjiek als informeel geklede bezoekers. Heren in pak en jongens in gebleekte spijkerbroek en met een petje op waren op de soiree aanwezig. Dat moet kunnen in 1988.

AMIGOE
MAANDAG 7 MAART 1988

Ro de Palm overleden

WILLEMSTAD — In de nacht van vrijdag op zaterdag is T.R.A. (Ro) de Palm in het St. Elisabeth Hospitaal na een kortstondig ziekbed overleden. Ro de Palm heeft zich op velerlei terreinen voor de Antilliaanse samenleving verdienstelijk gemaakt.

Ro de Palm is in 1919 op Curaçao geboren. In 1953 is hij als adjunct- commies uitgezonden naar Aruba, waar hij als ambtenaar van het Openbaar Ministerie op het Parket te werk werd gesteld. In 1957 werd hij weer overgeplaatst naar Curaçao, waar hij belast werd met alle verkeerszaken. Tevens heeft hij bij toebeurt gefungeerd als officier van Justitie op Bonaire, St. Maarten en Saba. In 1972 werd hij benoemd tot Hoofdcommies eerste klas, in welke functie hij in 1978 op 58- jarige leeftijd met pensioen is gegaan. Bij Koninklijk Besluit is Ro de Palm op 18 april 1982 benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. In 1987 is er opnieuw een voorstel gedaan om hem een koninklijke onderscheiding te verlenen.

Ro de Palm is 23 jaar respectievelijk lid, vice- voorzitter en voorzitter geweest van het Cultureel Centrum Curaçao. In die periode heeft hij veel bijdragen geleverd aan culturele evenementen op Curaçao. De functie van voorzitter heeft hij tot zijn overlijden bekleed. Woensdag vindt na het opdragen van een Heilige Mis in de kerk van Janwé de begrafenis plaats te Bottelier.

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN Donderdag 10 maart 1988

IK HEB EEN VADER GEHAD...

Ik heb een vader gehad, die op 13-jarige leeftijd woonde op Saliña No. 2, naast de 11-jarige Jorina Johanna van Riemsdijk.

Van mijn moeder begrijp ik dat ze ervoor zorgde, koket met haar mooiste jurk aan en een strik in het haar in zijn buurt rond te hangen zodat hij haar zou opmerken.

Dit bleek een succesvolle strategie, want op haar negentiende trouwden zij en kregen ons, vier kinderen.

Ma wilde een elftal. Pa zei: "Nee, in ieder geval niet van mij. Ik ga tot vier". En zo is het ook gebleven.

Zij is ook gebleven en voor haar was hij alles. Beiden werkten. Ma op kantoor, Pa in verschillende functies. Hij begon te werken op zijn 15de en is er nooit mee opgehouden.

Ik heb een vader gehad die als hopman de Antilliaanse padvinderij in 1937 vertegenwoordigde.

Ik heb een vader gehad, die super-aktief was. Niet alleen werkte hij 25 jaar bij het Openbare Ministerie, maar hij bekleedde ook funkties in commissies, zoals die van Verkeerswet-verordering. Hij zat in het bestuur van stichtingen, o.a. DON BOSCO broeders van Brakkeput.

Ik heb een vader gehad die in hoorspelen rollen deed. Hij zat in de toneelgroep Thalia en speelde o.a. de pater in "E Rosa Tatua". In het toneelstuk "Equus" speelde hij samen met mijn moeder, met mij en met Felix de Rooy.

Ik heb een vader gehad die alles wilde doen. Hij was dan ook Spaans en Engels tolkvertaler.

Hij werd tot de Balie toegelaten als advocaat en deed regelmatig zaken.

Hij studeerde aan de UNA, gaf les en gaf ook lessen Papiamentu.

Ik heb een vader gehad met een driving power die tegelijk inspirerend en vermoeiend was,

Hij heeft zich jaren lang ingezet voor het Cultureel Centrum Curacao, waarvan hij de laatste jaren voorzitter was. Daarnaast was hij directeur van Kolibri, een kleine uitgeverij voor Antilliaanse literatuur. En dan nog het tennissen. Pa zonder tennissen kan ik mij niet voorstellen. Jaren geleden was hij voorzitter van Racing Club Curacao (R.C.C.)

Hij heeft ons tevergeefs de baan opgesleept, maar bij hem is deze liefde tot het eind toe blijven bestaan.

Maar bovenal dank ik aan mijn vader als erudiet causeur en vaak ook kletsmajoor. Wat kon die man praten.... mester pidi pordon pa salba bo oreanan.

Ik heb een vader gehad die vocht met het leven en dit probeerde te begrijpen door veel te lezen en te praten met mensen. Hij hield van het leven en was er ook bang voor.

Een man met zoveel facetten was geen makkelijke vader.

Toch was het een vader, die mijn zus Jenny's kameraad was. Voor mijn broer Rolly, een vriend die samen dezelfde humor deelden en het leven dragelijk lachten.

Ik heb een vader gehad die mijn zus Jorina op handen droeg en alles van haar kon hebben. Su pretu'i wowo, scrap.

Ik heb veel ruzies en meningsverschillen met hem gehad. Hij zei dan steeds tegen mijn moeder: "Die zoon van jou moet leren." En dan kwam het.

En als ik het leren wilde, dan leerde hij het me wel...."

Na jaren van gedonderjaag, zagen wij eindelijk in hoeveel we op elkaar leken. We spraken vaker met elkaar, omzichtiger en vertrouwelijker.

Vandaag, een week geleden werd ik 40 jaar.

En hij was er op Avila, met mijn moeder, broer, zus en veel vrienden. Een zeer plezierig feest met Mariachi muziek, disc jockey, gelach, gedans op het strand onder een tent.

Mijn vader vond het prettig, stijlvol, klasse, machtig!

Aan het eind van het feest, bij het afscheidnemen, zei hij tegen mij: "Ik heb wat gedronken, misschien komt het daardoor.... Hij moest altijd een omloopje hebben, hij zei: "Maar" "I love you and I am very proud of you. I want you to know that."

We gaven elkaar een brasa en hij ging weg.

Vijf uur later lag hij in coma.

We zijn diepgeschokt door zijn dood maar weten ook dat hij niet alleen van ons was maar van de hele Antilliaanse gemeenschap. Hij was een goede vriend en had een inspirerende en sterke persoonlijkheid. Ik hoop dat hij nog velen zal blijven inspireren.

U en ik zullen hem vreselijk missen.
Wij hebben een vader gehad.
Zo'n vader was het.
Nos tabata tin un tata
Asina un tata!

Norman Ph. de Palm

Na 2 1/2 jaar arbeid nu vruchten plukken:

ANTILLIAANSE HISTORIE IN BEELD EN OP SCHRIFT

WILLEMSTAD - 'Historia Antiano' is de titel van de documentaire televisieserie over de Antilliaanse geschiedenis die op aanstaande zondag middag op Curaçao in première gaat in de zaal van het Cultureel Centrum Curaçao aan de Koninginnelaan in Emmastad. Deze audiovisuele produktie met een gelijknamige schriftelijke ondersteuning, het boek 'Antilliaans verhaal', kwam tot stand dankzij een samenwerking gedurende de laatste tweeëneenhalf jaar tussen TeleCuraçao, TeleAruba, de Nederlandse Omroep Stichting en de stichting Foundation Broadcasting Network van St. Maarten. Voor deze film van regisseur Kees van Langeraad, schreef Luis H. Daal de synopsis, terwijl Reyna Joe voor de interviews en lokale produktie zorg heeft gedragen.

Deze serie van zes documentaires over het verleden van de Nederlandse Antillen en Aruba, als resultaat van een co-productie van NOS-Hilversum, TeleCuraçao en TeleAruba, met medewerking van FBN-St. Maarten, kwam tot stand mede met steun van de Stichting voor Culturele Samenwerking (Sticusa) in Amsterdam, maar ook met die van de regeringen van de Nederlandse Antillen en Aruba.

Studieredactie

Al op 24 februari jongstleden ging 'Historia Antiano' in première in het Rai-Congrescentrum in Amsterdam-Nieuw Zuid. Op die ijskoude middag in Nederland werd toen tevens het tropische boek 'Antilliaans Verhaal' overhandigd aan de Nederlandse minister van Antilliaanse en Arubaanse Zaken drs. Jan de Koning, de gevolmachtigde minister van de Nederlandse Antillen, met standplaats Den Haag, mr. Gualberto Hernandez en een vertegenwoordiger van de Arubaanse gevolmachtigde minister in Nederland John Merryweather. Dat boek zal vanaf 21 maart aanstaande in Nederland op de markt verkrijgbaar zijn.

De studieredactie voor deze audiovisuele produktie met schriftelijke ondersteuning werd verricht door: dr. A.F. Paula, de direkteur van het Centraal Historisch Archief in Willemstad, socioloog prof. dr. Harry Hoetink en ing. A. Salsbach, de Curaçaose gedeputeerde van cultuur. Voor de interviews en lokale produktie droeg TeleCuraçao-journaliste Reyna Joe zorg, terwijl voor de opnamen in Aruba Ito Tromp van TeleAruba zulks deed en in St. Maarten, David Christian van FBN.

Grafische verzorging

De beeldresearch werd gedaan door Ted Schouten, Robert Braeken, Tina de Vrij en vele anderen. Camera werd gedaan door Fred Mekenkamp, bijgestaan door anderen en geluid werd verzorgd door Bert Koops, Jac Bol en Hans van Eyken. Kees van Kampen verzorgde de montage, terwijl Rob van de Berg en anderen zorg droegen voor de grafische verzorging.

De bekende Antilliaanse musicus Eric Calmes in samenwerking met anderen verzorgde de speciale muziek voor deze audiovisuele produktie. Commentator is Andy Daal, terwijl de productieleiding in handen van George van Breemen was. De eindredactie en regie werden gedaan door Kees van Langeraad.

Stille getuigen

De korte inhoud van 'Historia Antiano - Antilliaans Verhaal' is als volgt. De tectonische werking van schuivende platen aardkorst, uitstoting van lava en puinsteen en de kalkvorming door miljarden koraaldiertjes spelen een rol in het ontstaan van de Caribische eilandboog.

Zes van die eilanden worden de dragers van dit Antilliaans Verhaal, dat in eerste instantie wordt ontleend aan de stille getuigen van oerprocessen en oerbevolkingen van duizenden jaren geleden, toen Amerika een voor Europeanen onbekend werelddeel was, maar nochtans bevolkt door mensen met een eigen kultuur en levenswijze.

Vervolg p. 4

Camouflagespel van Elis Juliana

IN HET KADER van de Colá Debrot- voordrachten werd zondagmorgen een lezing gehouden in de UNA door drs Joceline A. Clemencia over de poëzie van Elis Juliana. De titel luidde 'Het grote camouflagespel van OPI'.

Joceline Clemencia heeft haar studie Spaans afgesloten met een scriptie over de bundels OPI 1, 2 en 3 van E. Juliana. Onder anderen door toedoen van Raul Römer is het Papiamentu aan de Spaanse faculteit van Amsterdam geaccepteerd als studie-onderdeel en zo kon zij zich in dit onderwerp verdiepen.

Allereerst inventariseerde zij en maakte zij een overzicht van de thema's die in de drie bundels van het werk van Elis Juliana naar voren komen. De in totaal 106 gedichten verdeelde zij in zeventien groepen met verschillende thema's. Op die thema's ging zij toen verder in, zij onderzocht hoe Juliana die verschillende thema's verwerkte.

Eén van de belangrijkste thema's in zijn werk is de religie en de hypocrisie waarmee wij die religie belijden, andere thema's zijn bijvoorbeeld de discriminatie van de vrouw, de jeugd, de opvoeding, de politiek en de dood.

Nu is het woord 'dood' een erg hard woord en wij gebruiken voor zo'n woord op Curaçao liever een eufemisme als 'overgaan naar een beter leven'. We spreken van een eufemisme als men een term of uitdrukking die te hard of te cru klinkt, door een minder directe vervangt. We willen het liever wat positiever zeggen, wat zachter laten klinken. Dat is een typisch Antilliaans, een Caribisch verschijnsel. Vandaar ook de titel: camouflagespel voor de taal van Elis Juliana.

Elis Juliana laat ons in zijn gedichten alle aspecten van het leven op Curaçao zien. Hij gebruikt daarvoor soms symbolen, ook camouflage. Je hebt wel een lokale bril nodig om zijn beelden te kunnen zien. In die beelden houdt hij ons een spiegel voor. Soms komt dat hard, soms kunnen we om onszelf lachen, maar hij geeft ons daarmee een boodschap, zij het een gecamoufleerde boodschap. Hij toont ons waar we mee bezig zijn en hoe.

Joceline Clemencia illustreerde haar voordracht met veel gedichten uit de bundels, die zij zeer goed voordroeg.

Elis Juliana zat zelf op de eerste rij naast de gouverneur en zijn vrouw. Hij keek bijna constant peinzend naar de vloer. Na afloop verklaarde hij het prachtig te vinden, vooral "omdat ik nog niet dood ben. Stel dat dit posthuum gebeurde, zoals meestal, dan had ik niet geweten wat er gezegd was. Ik zal proberen mijn hoofd niet te hoog te dragen".

Zowel Alex Reinders, de rector van de UNA, als Joceline Clemencia merkten op dat het een voordracht was, geïnspireerd door Elis: Er moest gestopt worden om de ruimte uit te breiden; er was eerst geen water, later dubbel water; de gordijnen moesten dicht, nee toch open en tenslotte viel om precies twaalf uur ook nog het licht uit.

Joceline liet zich echter niet van haar stuk brengen en maakte haar voordracht af voor het zeer geïnteresseerde en enthousiaste publiek.

NEL CASIMIRI

Door het ontbreken van een geschreven taal is kennis van het leven van de Indiaan een kwestie van langdurig archeologisch onderzoek en van vergelijking met thans nog levende primitieve Indianen op het vasteland. Plus fantasie.

De ondergang van de Indianen wordt ingeluid door de aankomst van Columbus

Vreemde voetsporen

In de zestiende en zeventiende eeuw is het op de Caribische eilanden een komen en gaan van vreemdelingen met durf, geld, vuurwapens en een totale minachting voor de gekleurde volken van Afrika en Amerika. Voor zes Antilliaanse eilanden is dit de periode waarin zij terecht komen in de invloedssfeer van twee wedijverende Europese naties, het Spaanse koninkrijk en de Republiek der Verenigde Nederlanden.

Daarmee wordt een eeuwenlange periode ingezet van machtwisselingen en veroveringen. Behalve Spanjaarden verschijnen nog andere Europese kapers op de Caribische kusten. Een verkeerd verlopen start van kolonisatie door Nederlanders leidt tot overschakeling op goederenhandel op Curaçao, door Joodse ingezetenen en tot opvoering van de slavenhandel door de West-Indische Compagnie. De kern van de gekleurde bevolking van de Caribische wereld komt onder de meest mensonterende omstandigheden vanuit Afrika op de eilanden terecht.

Overlevings techniek

Een ontroerend lied in het Papiamentu heet: 'Een slaaf is een kip', omdat over slaven, mannen, vrouwen en kinderen even makkelijk werd beslist als over de handel in dieren.

Ondanks totale rechteloosheid begon in de achttiende eeuw een proces waarin de mensen met een donkere huidskleur een eigen, grotendeels geheime kultuur gingen vormen, liederen, dans, taal, humor, volksverhalen. Tegenover de witte ontwikkelt de onvrije zwarte mens een overlevingstechniek, bestaande uit een combinatie van ontwijking, misleiding en slimheid.

Op Curaçao en St. Eustatius boeken witte ondernemers enkele fabelachtige commerciële successen, hoofdzakelijk door het bedrijven van illegale handel tussen gebieden die toebehoren aan rivaliserende Europese machten. Op het eind van de achttiende eeuw dringen vanuit Europa nieuwe vrijheidsgedachten tot in de Caribische wereld door, met onder anderen als resultaat de bloedig onderdrukte vrijheidsstrijd van Tula op Curaçao.

Sprekende getuigen

In de negentiende eeuw dringen twee Antillianen tijdelijk door tot het wereldtoneel: Carlos Manuel Piar en Luis Brion, respectievelijk generaal en admiraal in de revolutionaire strijdmacht van Venezuela, dat zich onder Simón Bolívar losvecht van Spanje. Het leven van deze Curaçaose idealisten eindigt tragisch, ondanks hun betekenisvolle optreden in een strijd op slechts een paar honderd kilometer van hun Caribische geboorte-eiland.

In 1863 eindigt op deze Nederlandse eilanden de slavernij. In de sociale positie van de mensen met een donkere huidskleur verandert weinig. Belangrijk is, dat uit die periode nog getuigenissen bestaan uit de tweede hand, namelijk van mensen die van hun grootouders nog verhalen hebben gehoord over hoe het toeging in de slaventijd.

Herinneringen aan eind negentiende en begin twintigste eeuw zijn alle gefilmd op de Bovenwindse eilanden St. Maarten, St. Eustatius en Saba, destijds niet de belangrijkste, daarom doorgaans veronachtzaamd, maar niettemin met een eigen unieke sfeer.

Sociale en politieke strukturen

Weinig eilanden in de wereld zijn in enkele tientallen jaren zo veranderd als Curaçao en Aruba door de komst van de olie-industrie in het begin van de twintigste eeuw. Vormden de Nederlandse Antillen in het begin van die eeuw nog een "noodlijdende kolonie" (zoals de socialist Van Kol aan het parlement rapporteerde) nu wordt op twee eilanden een industriële opleving teweeggebracht, waarvan duizenden de vruchten plukken.

Tevens komt er een nieuwe beïnvloeding door Nederland. Na de Laatste Wereldoorlog leidt de wereldwijde dekolonisatie ook voor de Nederlandse Antillen tot autonomie. Maar een periode van enkele honderden jaren van totale afhankelijkheid van buitenlandse zakelijke initiatieven, buitenlandse overheersing en tegenstrijdige culturele invloeden laat zijn voetsporen na. Antillianen beschikken volop over eigen krachten, maar die sluiten niet alle naadloos aan op de door Nederland ingestelde sociale en politieke strukturen.

Uren van waarheid

In 1969 beleeft Curaçao het derde grote oproer in de historie, een gebeurtenis waarvan de schokgolf tot op de huidige dag voelbaar is. Een van de gevolgen is een geïntensiveerde ontwikkelingssteun vanuit Nederland in een poging de Antillen onafhankelijk te maken. Op Curaçao verwerven vakbonden erkenning en macht.

Op de zes eilanden ontspruien kiemen van zelfbewustzijn die het openbare leven drastisch beïnvloeden, met name op Aruba (de strijd voor een aparte status) en op St. Maarten (overschakeling op massa-toerisme).

Maar, aldus een conclusie van de filmmakers, onafhankelijkheid voor de Antillen is een illusie. Daarvoor vinden zij de eilanden te klein en te dicht bevolkt. De bevolking zal aangewezen blijven op buitenlandse investeerders. En voorlopig nog op steun van Nederland. Ze vinden dat het er nu om gaat, dat Antillianen op een creatieve manier meedenken en meebeslissen in het beleid van die buitenlanders.

Het gaat erom, aldus de filmmakers, dat de Antilliaanse eilandgemeenschappen zich kunnen voelen als vestigingsplaats en niet als speelbal, zoals dat in vroeger tijden maar al te vaak het geval was.

'Historia Antiano' werd vervaardigd op 16 mm film.

De uitzending via TeleCuraçao van de zes delen van deze serie zijn op de volgende dagen en tijden. Op 21 maart aanstaande om zeven uur deel 1: Testigunan Silensioso; op 28 maart deel 2: Hueyanan Straño; op 4 april deel 3: Katibu ta galiña; op 11 april deel 4: Testigunan ku ta papia; op 18 april deel 5: Riba propio forsa en op 25 april 1988 deel 6: Ora di Berdat. Alle delen worden steeds om zeven uur 's avonds uitgezonden. Aldus lichtte journaliste Reyna Joe vandaag de Beurs- en Nieuwsberichtenredaktie in.

DE STOEP (7 + 8)

DE COLLEGES van professor Oversteegen over De Stoep en de medewerkers aan De Stoep richtten de laatste twee keren opnieuw op Luc Tournier en nu ook op de drie dichters die in 1944 in De Stoep debuteerden: Pierre Lauffer, Oda Blinder en Tip Marugg.

De eerste bijdragen van Pierre Lauffer aan De Stoep waren in het Nederlands. Ze zijn tamelijk conventioneel. Hij lijkt wat verdwaald tussen de andere Stoep- dichters. Al spoedig verschijnen er ook gedichten van hem in het Papiaments en in november 1944 schrijft Luc Tournier een recensie over zijn bundel "Patria". Luc Tournier beoordeelt deze bundel net als hij bundels Nederlands- talige poëzie beoordeelt, dat wil zeggen hij neemt het serieus.

De opinies over de kritiek van Luc Tournier lopen nogal uiteen. Veel mensen vonden dit een negatief oordeel, anderen juist positief met de kritische aantekeningen van iemand die die poëzie serieus neemt. Pierre Lauffer en ook Marcel de Bruin lijken soms in een "leen"- taal te schrijven. Pierre Lauffer voelde zich later meer thuis in het tijdschrift "Simadan", voor Papiaments- talige schrijvers.

De poëzie in De Stoep wordt steeds meer Curaçaos gericht, ook de gedichten van Luc Tournier. Het tijdschrift heeft nu ook een constant hoog peil, zeker niet minder dan contemporaine tijdschriften in Nederland. Chris Engels heeft echter na de oorlog zijn contacten niet gebruikt om daar de jonge dichters van De Stoep te introduceren. Chris Engels is zo gericht geworden op Curaçao: het is voor hem zelf ook niet belangrijk meer om in Nederland bekend te worden.

Luc Tournier heeft zichzelf gevonden. Hij gaat Lorca vertalen en in zijn eigen poëzie komen steeds meer avantgardistische eigenschappen naar voren. Er wordt ook duidelijker een veelsoortigheid in zijn poëzie gevonden, die er eerder ook was, maar zich nu uitkristalliseert: intieme notities, naast archetypische evocaties en sociale portretten. Ook de beide andere Stoepdichters kan men daarmee typeren: de intieme Oda Blinder tegenover de scherpe, archetypische Tip Marugg. Misschien maakte dat Luc Tournier juist gevoelig zowel voor Oda Blinder als Tip Marugg. Ze sluiten beiden aan bij een ander aspect van zijn persoon.

Tijdens zijn colleges worden de gedichten van Luc Tournier, Tip Marugg en Oda Blinder geanalyseerd, waarbij vooral Tip Marugg soms voor vraagtekens kan zorgen. De één leest die poëzie anders dan de ander. In een enkel geval vraagt Oversteegen daarna Marugg zelf om uitsluitsel, wat een verrassing kan opleveren. De context van de lezer speelt sterker mee dan verwacht.

Ook andere "mythen" wekken verwondering: Is de nagelaten poëzie van Oda Blinder nu wel of niet verbrand? De meningen lopen uiteen. Er is wat naar boven gekomen, maar veel is nog weg.

De volgende debutant in De Stoep was Charles Corsen, waarover het negende en laatste college zal gaan. Hij werkte vanaf september 1948 en kreeg al spoedig veel aandacht in De Stoep.

NEL CASIMIRI

AMIGOE DINSDAG 8 MAART 1988

Adjadjo op Aruba: enthousiast onthaal

AFGELOPEN WEEKEINDE was de blazersgroep Ad[illegible]jo onder leiding van Aya en [illegible]man Landheer te gast op de Arubaanse Muziekschool op uitnodiging van diens directeur, Irwin Provence. Het concert van zaterdagavond werd gegeven in de tentoonstelling- zaal van Cas di Cultura. De opkomst van het publiek bleek helaas beneden verwachting, te wijten aan evenementen, die dezelfde avond eveneens plaats vonden, zoals de zwemmarathon en een toneelstuk in de grote zaal.

Dit deed echter niets af aan de waardering van het publiek en de prestaties van de muziekgroep. Er werd enthousiast en punctueel gemusiceerd door deze groep jongeren, allen scholieren, die de fijnere kneepjes — zeg ook maar gerust valkuilen — van de klassieke muziek, zoals afwerken en frasering, articulatie en dynamiek, al aardig onder de knie beginnen te krijgen.

De solistische prestaties van enkele leden van het ensemble bleken eveneens zeer de moeite van het aanhoren waard. Eén van de hoboïsten van het ensemble, die helaas niet mee kon komen, werd op kundige wijze door Chris Bakker vervangen, hoboïst van het Arubaanse Blaaskwintet.

De zondagmiddag daarna — na een heerlijke Indonesische rijsttafel — gaf Adjadjo een workshop voor belangstellende leerlingen van de Arubaanse muziekschool. Dat het programma van Adjadjo niet uitsluitend klassieke muziek bevat, bleek wel uit de werken die de workshop- medewerkers mee te blazen hadden: aangepaste partijen uit Amerikaanse musicals werden, na enig instuderen, vlot meegespeeld.

Ook de blokfluitertjes kwamen aan hun trekken: voor hen waren er variaties op het bekende wijsje van 'Altijd is Kortjakje ziek', aangevuld met de virtuoze partijen van Adjadjo. Rosemarie Provence heeft zich zeer verdienstelijk gemaakt door van tevoren de nootjes even met hen door te nemen, na de pauze mochten zij trots vooraan zitten!

Directeur Provence en bestuursleden Toussaint en mevrouw Booi hebben niets nagelaten om de leden van Adjadjo een zeer hartelijk ontvangst te bereiden, en hen telkens maar weer te vervoeren waar het nodig was.

Donderdag vertrekt het ensemble Adjadjo, tezamen met het MIL-koor onder leiding van Ramon Williams, naar Santo Domingo om aldaar deel te nemen aan het Internationaal Jeugdfestival voor muziek.

AD INTERUM

CURAÇAOSCH MUSEUM 40 JAAR

. Ton Smeets ere-voorzitter

. Capricorne Lustrum-prijs

. Concert van Janet Dundore

GISTERAVOND WAS HET een gezellige boel in de tuin van het museum. Enkele honderden mensen gaven blijk van hun belangstelling. De heer Goeloe wijdde oud-notaris mr Anton Smeets, die twintig jaar regent was van het museum, tot eerste erevoorzitter. Zelfs een van zijn charmante kleindochters was er een beetje zenuwachtig van.

De nieuwe ere-voorzitter was erg blij met de oude foto van de Handelskade, waar hij als jonge man op uitkeek. Het bijgaande certificaat was volgens Smeets echter ongeldig, daar het nog niet getekend was. Hij knipte het lint door met dezelfde schaar waarmee veertig jaar geleden het eerste lint werd doorgeknipt.

Ron Gomes Casseres zei over de mooie oude bomen in de tuin, dat ook die dankzij het museum geconserveerd werden, een tuin om trots op te zijn. Vervolgens plantte zijn collega- directeur van Maduro & Curiels Bank een jong boompje.

Hierna speelde de carilloneuse Janet Dundore de hymno di Kòrsou op het carillon van het museum, waaraan haar echtgenoot drie dagen keihard heeft moeten werken om het in orde te brengen vóór het concert.

LUSTRUM-PRIJS

Goeloe bracht namens het bestuur dank aan de vele, vele sponsors en aan de trouwe medewerkers, onder wie Hendrik Hoogvliet en juffrouw Zegelaar, die samen meer dan tachtig jaar dienstbaar zijn aan het museum.

Vervolgens werd de achtste lustrum-prijs uitgereikt aan José Maria Capricorne, die een van degenen is die zich zeer verdienstelijk hebben gemaakt om van het museum een cultureel centrum te maken.

Afgewisseld met subtiele carillon- klanken gaf Nydia Ecury vervolgens een opsomming van de velen, die vernoemd zijn op de klokken van het carillon.

Het eerste liedje was het ouderwetse 'Aan d'oever van een snelle vliet' (een treurend meisje zat), gevolgd door 'It's a small world after all'. Na het noemen van de namen van de gevallen Antillianen in de Tweede Wereldoorlog, onder wie een broer van Nydia, werd een minuut stilte in acht genomen.

CONCERT

Hierna volgde het concert van Janet Dundore, speciaal uit Amerika gekomen. Begonnen werd met 'Oloshi kens' en 'Lanta mainta bon trempan' (i kana rònt den serunan). Vervolgens enkele klassieken 'Predudium' en 'Fuga' van Fransen en 'Menuet 7' van Anna McDelaire (de vrouw van J.S. Bach) en tenslotte 'Wohl mir das Ich Jesum habe' van Bach zelf.

De prachtige sprankelende muziek klaterde door de tuin. Zij die recht onder het carillon zaten, zoals gouverneur prof. mr René Römer en zijn echtgenote en andere genodigden kregen wel iets teveel decibellen te verduren. Iets meer op afstand is het veel aangenamer om te horen. Voorts werden gespeeld 'The Muppet show', de thema's uit 'The Godfather' en uit 'Dr Zhivago'.

Allen werden vervolgens uitgenodigd om naar binnen te gaan en van dichtbij het (harde) werk van Janet gade te slaan. Ze speelde nog eens het volkslied nu meegezongen door een mooie altstem van een al even mooie jonge dame.

Als finale van dit zeer leuke concert werd 'When you wish upon a star' gespeeld, gevolgd door 'Un poco mas' (Boskaljon) en 'Edelweis'. De afsluiting werd door een kleine organisatiefout slechts door weinigen bijgewoond. Hulde werd gebracht aan het bestuur, aan de carilloneuse èn haar man en aan Nydia Ecury.

Tijdens het vertrek begeleidden ons de tonen van het carillon 'un bes mas' met 'Amazing Grace'.

Ik had deze avond voor geen goud willen missen, het carillon herinnerde mij aan mijn geboortestad.

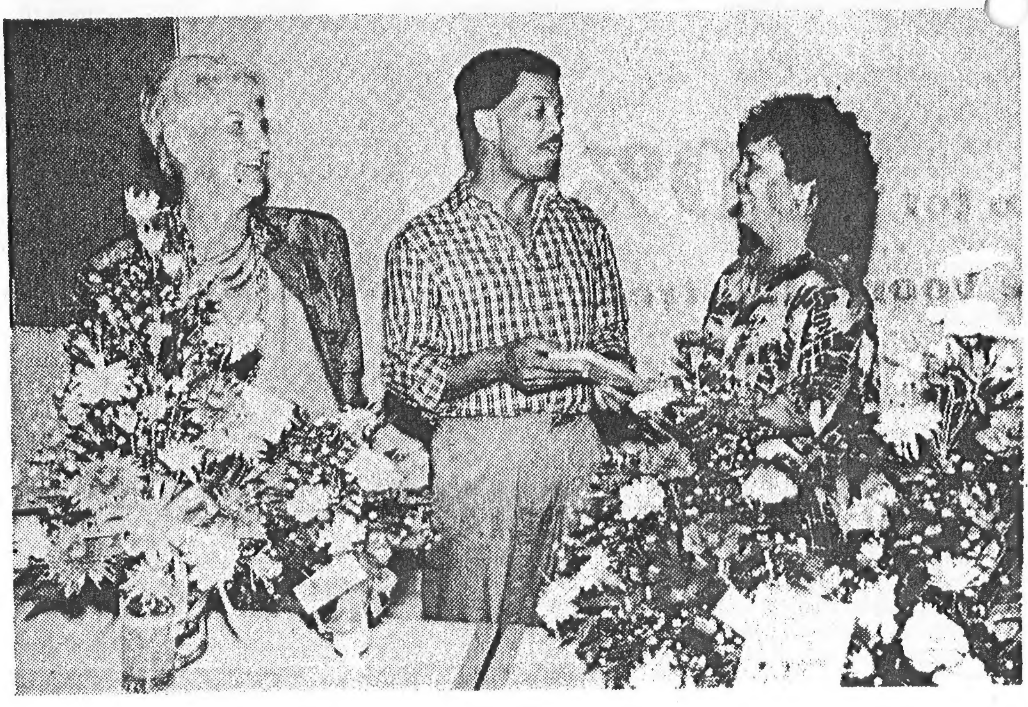
Dankjewel Janet Dundore!

JOHAN VAN EENENNAAM

DE BEURS

Dinsdag 8 maart 1988

ORANJESTAD -- De jonge Arubaanse schrijver Richard Pieternella heeft donderdagmiddag een exemplaar van zijn boek "Niet huilen bij de zee" overhandigd aan de waarnemend directrice van de bibliotheek. Het is het eerste werk van Pieternella, die bij deze gelegenheid tevens vertelde wat hem inspireerde het boek te schrijven.

"VERRAST EN VEREERD"

JOSE CAPRICORNE ONTVANGT MUSEUM LUSTRUMPRIJS

(door Marjo Nederlof)

WILLEMSTAD – Ter gelegenheid van het veertigjarig bestaan van het Curacaos Museum (de afgelopen dagen met diverse feestelijkheden omkleed gevierd) heeft het Stichtingsbestuur van het museum besloten een Lustrumprijs uit te reiken aan kunstschilder en directeur van de Akademia di Arte, de vijfenvijftig jarige Jose Maria Capricorne. De Lustrumprijs zal in het vervolg elke vijf jaar worden toegekend aan iemand met bijzondere verdiensten op het creatieve vlak. Capricorne krijgt deze bijzonderen erkenning voor al zijn scheppende werk, dat, met een constante hoge kwaliteit, het meest vernieuwend voor de Nederlandse Antillen wordt genoemd. Aansluitend bij het uitgereikte certificaat zal, met financiele steun van Sticusa, over Jose Capricorne en zijn werk een boek geschreven worden, waarin diens ontwikkeling als kunstenaar geschetst wordt. Het boek zal worden verlucht met kleurenreproducties van Capricorne's werk. De Beurs- en Nieuwsberichten sprak naar aanleiding van de prijs met Jose Capricorne, onder andere over zijn werk, zijn ijver voor het oprichten van een Nationaal Museum en over de grootmoedigheid van het Curacaos Museum.

We zitten in de aula van de Akademia di Arte, de vroegere, van pilaren voorziene kapelruimte van de fraters. Het is er koel en schemerig. De kinderen van het St. Thomascollege hebben speelkwartier en het gejoel van de schooljeugd op de speelplaats dringt door tot in de aula en overstemt soms Capricorne's zachte stem, totdat een snerpende bel de kinderen naar binnen roept en de stilte terugkeert. Onze woorden weerkaatsen in de lege ruimte tegen de muren.

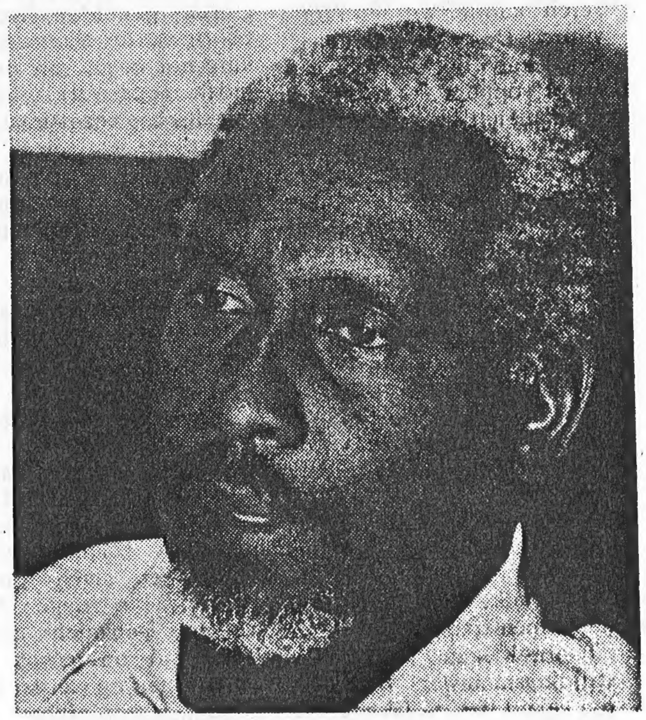
Hier worden soms tentoonstellingen gehouden van akademieleerlingen. We zijn er gaan zitten, omdat in het kantoortje twee mensen aan het werk zijn en de telefoon vaak gaat, of bezoekers binnenkomen. "U krijgt het maken van een boek over uw werk aangeboden. Ik kan mij voorstellen dat dat aan de ene kant ontzettend leuk is, maar dat het aan de andere kant het gevoel geeft ,nu wordt mijn carriere afgesloten, het is alsof zo'n boek eigenlijk wil zeggen, dat het met mijn ontwikkeling is afgelopen."

Er verschijnt een brede lach op Capricorne's gezicht.

"Toch niet hoor. Nee, dat ervaar ik niet zo. Ik zie het als een grote erkenning voor mijn werk. Afgelopen is het pas als ik dood ben. Daarnaast vind ik het heel belangrijk dat, naast de boeken die May Henriquez heeft geschreven over Ocalia en Nepumuceno, men binnen en buiten Curacao kan zien welke mensen aan de constructie van onze cultuur hebben gewerkt.

Er wordt hier wel veel gesproken over "nos kultura" maar dat is een niet erg concreet begrip als het niet wordt vastgesteld. Boeken over Curacaose beeldende kunstenaars, schrijvers of componisten, geven je een tastbaar middel in handen om over de ontwikkeling van onze cultuur te praten en ze kunnen dienen als inspiratiebron voor anderen. Je kunt aan de hand daarvan later ook terugkijken op de ontwikkelingen en deze verklaren."

Capricorne heeft een deel van zijn leven in Nederland doorgebracht. Daar heeft hij, wat weinig Nederlandse kunstenaars wordt aangeboden, drie maal een overzichtstentoonstelling van zijn werk mogen houden. Hij heeft, op een kritiek op Curacao na (anderhalf jaar geleden in de Amigoe), altiid heel positieve recensies op zijn werk gekregen. "Ik hoor wel eens berichten uit Nederland dat zo weinig mensen die niet zijn opgegroeid in de Nederlandse cultuur een kans krijgen hun werk te tonen, maar zelf heb ik daar nooit last van gehad. Ik heb er altijd heel goed kunnen werken. Het zou wel goed zijn als ook die andere kunstenaars meer kansen krijgen, want dat zal een verrijking zijn.

JOSE CAPRICORNE

Nederland is een multiraciale en multiculturele samenleving geworden en dat besef dringt maar langzaam door. Maar nogmaals: ik heb zelf echt geen klachten daarover."

Ook internationaal begint men belangstelling voor zijn werk te krijgen, vooral in de Verenigde Staten. Hij is uitgenodigd om in de V.S. een overzichtstentoonstelling te houden en er te komen werken, maar in dit stadium vindt hij dat nog op teveel praktische problemen stuiten : zijn gezin, de Akademia, het werk verzamelen. Misschien later, zegt hij. De grootste erkenning die hij heeft gehad, naast de prijs van het museum, is voor hem de uitreiking van de Cola Debrotprijs, ruim tweeeneenhalf jaar geleden. "Ook een prijs van mijn eigen land."

Het is de eerste keer dat er op Curacao over een nog levende beeldend-kunstenaar een boek geschreven gaat worden en dat ervaart hij als een hele grote eer. Dat hem dit wordt aangeboden door het Curacaos Museum heeft hem prettig verrast, want hij heeft zijn kritiek op het museum nooit onder stoelen of banken gestoken.

"Ik vind het zeer grootmoedig van het museum dat men over onze verschillen van inzicht over de te

Vervolg p.8

bewandelen weg in de kunst ontwikkeling van Curacao heeft kunnen en willen heenzien en dat men desondanks mij deze erkenning heeft doen toekomen", zegt hij.

"Waarin uiten die verschillen van inzicht zich?"

"Ik vind bijvoorbeeld,dat nu nog te weinig jonge kunstenaars een kans krijgen in het museum te exposeren.

Men moet meer naar ateliers gaan en zich op de hoogte stellen van hetgeen waar kunstenaars mee bezig zijn en hen daarbij stimuleren.

Zelf er op uit gaan en niet wachten tot kunstenaars naar je toekomen. Natuurlijk hoef je vervolgens niet alles in je museum op te nemen, maar volg de mensen actief. Ook zou ik graag meer aandacht zien voor onze oudere schilders. Netchi Pieterz, Olaria, Ocalia. Zij zouden in overzichtstentoonstellingen te zien moeten zijn. Het werk is op Curacao! Dergelijke exposities zouden tonen wat er voor 1940 is gemaakt, dat trekt de aandacht van de bevolking."

Vooral Capricorne's streven naar een Nationaal Museum is een punt waarop het Curacaos Museum en hij met elkaar van mening verschillen. Hij benadrukt nogmaals, dat hij het juist daarom zo waardeert dat hij door het Curacaos Museum nu een prijs krijgt uitgereikt.

"Dat zij juist mij toch hiervoor hebben uitgekozen, vind ik heel bijzonder en groots van hen. Ik ben het nog steeds niet eens met een deel van het beleid, maar als ik deze prijs geweigerd zou hebben, zou ik, vind ik, een grote fout hebben gemaakt. Want wat nu nog niet zo goed is, kan in de loop van de jaren veranderen. Het gaat niet aan om dan nu met de botte bijl te zwaaien, vooral niet als het om een instelling uit je eigen land gaat. Dan mag je zo'n eerbewijs niet weigeren. Het is nooit mijn bedoeling geweest het museum af te breken, mijn bedoeling is, dat er vernieuwing komt. Het Curacaos Museum is een belangrijk instituut en juist daarom vind ik, dat er veranderingen moeten worden aangebracht. Dit eerbewijs zal me er overigens niet van weerhouden om over die nodige veranderingen te blijven spreken en het museum weet dat. Maar ik krijg desondanks die prijs en dat boek. Ik vind dat op zich al een positieve ontwikkeling en waardeer het zeer dat men geen rancunes koestert."

Eind van (. jaar wordt Sticusa opgeheven. De in de loop der jaren door Sticusa aangekochte collectie kunst, gemaakt door kunstenaars die van de Nederlandse Antillen afkomstig zijn, zal uiteindelijk overgedragen worden aan de diverse eilanden. Deze collectie zal ergens moeten worden ondergebracht. Dat zou kunnen in het Curacaos Museum, aldus Capricorne, maar dan wel duidelijk omschreven als nationaal bezit en in een opzet die meer nationaal moet zijn dan thans het geval is. Het huidige Curacaos Museum is bovendien te klein om al dat werk permanent te tonen, verwacht hij. Het zal dus ergens anders moeten worden ondergebracht. Op Curacao is inmiddels de Stichting Nationaal Museum opgericht, waarin ondermeer Sonia Berkemeyer, voorzitster van de stichting Libertas (geadviseerd door onder andere architekt Dito Abbad en Capricorne), de verwezenlijking van een Nationaal Museum tracht te realiseren. Dit zou kunnen bestaan naast het Curacaos Museum. Zij vinden het door de stichting Monumentenzorg aangekochte Belvedère-gebouw daarvoor bij uitstek geschikt. Capricorne:

"Volgens de plannen van de overheid zou dit een officiele ontvangstruimte moeten worden, gecombineerd met een expositieruimte, maar dat vind ik een slechte aangelegenheid. Het Belvedère heeft het karakter en de elan om een echt, nationaal museum te worden. Er is rondom Belvedère bovendien voldoende ruimte voor uitbreiding tot een modern museum, met alle bijbehorende faciliteiten. Gelden hiervoor kunnen ter beschikking komen via het EEG-fonds," meent hij. Personeelslasten zouden ten laste komen van het eilandgebied, maar zelfs met de huidige begrotingsbezuinigingen zijn daarvoor wel oplossingen te bedenken, verwacht hij. Zo denkt Capricorne dat binnen het huidige personeelsbestand wel mensen te vinden die de dagelijkse gang van zaken in zo'n museum zouden kunnen en willen leiden, of die daarvoor zouden willen worden opgeleid. De stichting Nationaal Museum heeft, vooruitlopend op een eventuele toezegging voor een door de overheid ingesteld Nationaal Museum in het Belvedère, het gebouw naast Belvedère reeds aangekocht Libertas, onder leiding van Sonia Berkemeyer, zal daarin allerlei aktiviteiten ontplooien en er komt een galerie in.

"Daarin gaat Libertas dan eindelijk functioneren zoals het nu eigenlijk zou moeten functioneren, maar dat nog niet doet?"

"Ja. Inderdaad draait Libertas nu niet optimaal. Ze hebben problemen met het gebouw zelf, dat erg slechts is onderhouden, en het ligt in een buurt waar veel sociale problemen zijn Scharloo is geen goede lokatie. Daardoor kunnen verschillende aktiviteiten niet plaatsvinden. Maar ik zit niet meer in het bestuur van Libertas, dus ik wil daarover niet teveel zeggen. Ik adviseer alleen de stichting het Nationaal Museum. Maar ik denk dat Libertas veel beter zal gaan draaien in het nieuwe gebouw."

Over de ontwikkeling van de kunst op Curacao is Capricorne gematigd optimistisch. In de laatste jaren is er meer belangstelling gekomen voor cultuuruitingen, vooral door de eigen bevolking, hetgeen zich ondermeer weerspiegelt in het percentage Curacaoenaars, dat lessen volgt aan de Akademia. "Twintig jaar geleden was dat nog maar veertig procent en was zestig procent van de leerlingen afkomstig uit een andere, meestal de Nederlandse, cultuur. Nu is zeventig procent van de ongeveer honderd cursisten Curacaoenaar." De akademie is kortgeleden, naast de lessen 's avonds, ook begonnen met het geven van lessen in de ochtenduren, maar op alle toekomstige ontwikkelingen binnen de Akademia wil Capricorne in dit stadium nog niet te diep ingaan, omdat zaken nog lopende zijn en het nog niet duidelijk is wat wel en wat niet gerealiseerd zal worden. "Laten we daarover een andere keer praten."

De recente ontwikkelingen op kunstgebied (hij noemt bijvoorbeeld de komst van Gallery [illegible]6), geven volgens hem aa[illegible], dat het klimaat voor kunstbeoefening en kunstaankoop beter wordt op Curacao. Creatieve vorming van de jeugd is echter nog een verwaarloosd gebied, vind hij. "Er is, in de afgelopen twintig jaar, zichtbaar meer aandacht voor creativiteit gekomen, maar vakken als tekenen en handvaardigheid vormen op de lagere en middelbare scholen nog steeds een ondergewaardeerd en te klein onderdeel van het lespakket. De school is juist de plek waar de liefde en de waardering voor kunst gestimuleerd moet worden, vooral ook door de leerlingen daarin meer en beter les [illegible] geven dan tot nu toe gebeurt," is Capricorne van mening. Dat de schooltijden daarvoor zouden moeten worden uitgebreid vindt hij geen bezwaar en hij vindt het onbegrijpelijk dat daar zo lang over moet worden gepraat. Bijna kwaad schuift hij zijn stoel achteruit, het gekras van de stalen poten over de vloer schoot door de zaal:

"Ik ging vroeger ook tot drie uur naar school, daar kreeg ik niets van hoor! Al dat gezeur van die onderwijzers die dan langer moeten werken. Je kiest voor het geven van onderwijs, goed onderwijs, of niet. Zo denk ik erover. Nos kultura moet een levende kultura zijn, waarin groei mogelijk is."

ROGOFF NOGMAALS IN CAS DI CULTURA

ORANJESTAD - De bekende Israelische pianist en orkest dirigente Ilan Rogoff zal op woensdag 16 maart wederom in de Cas di Cultura optreden. Maestro Rogoff heeft al meerdere malen op Aruba veel succes geoogst en zal deze keer weer een groot concert geven met werken van Brahms, Schumann en Chopin.

Hij werd in Tel Aviv geboren uit een muzikale familie. Zijn studie begon hij met Karol Klein aan de Akademie van Tel Aviv en op 12-jarige leeftijd maakte hij zijn debuut met orkest. Verder studeerde hij met Stefan Askenase in Brussel en later met Leonard Shure in New York waar hij als maestro Claudio Arrau en Vladimir Horowitz had.

In de laatste tien jaar is Rogoff in de 5 continenten als solist opgetreden met enkele van de meest bekende dirigenten o.a. De Preist, Dorati, Strowacewsky, Sanderling en Zubin Mehta. Met deze laatste heeft Rogoff een tour door Noord- en Zuid-Amerika gemaakt samen met het Philharmonisch Orkest van Israel met welk orkest Rogoff meer dan 50 concerten heeft gespeeld.

Ook heeft hij met de beste orkesten in Wenen en Londen gespeeld, evenals in belangrijke radioprogrammas van BBC.

In tal van landen is Rogoff als dirigent het laatste jaar opgetreden, terwijl in het seizoen van 1988 het Philharmonisch Orkest van Israel door hem gedirigeerd zal worden. In het zomer festival van Holland en Italie zal men hem tevens in aktie zien.

De interesse van Rogoff ligt voornamelijk in de interpretatie van het romantisch repertoire. Zijn gevoeligheid en zeer persoonlijke stijl heeft het hem mogelijk gemaakt een perfect equilibrium te bereiken. Zijn opnames van de Fantasias van Schumann en Shubert werden door "Record and Recordings" gekozen en beschouwd als een van de beste van het jaar. The New York Times en Daily Telegraph zijn het ermee eens dat Rogoff 's uitvoering altijd van onvergetelijke schoonheid is geweest en dat het poetische hart van zijn muziek met exceptionele intensiteit en diepte wordt voorgedragen.

Het doet het bestuur van de Arubaanse Kunstkring groot genoegen nogmaals de grote pianist Ilan Rogoff in de Cas di Cultura te presenteren.

DE STOEP (9 - slot)

CHARLES CORSEN heeft de hoofdrol gespeeld in de laatste nummers van De Stoep. Chris Engels kondigt hem aan als de reden dat De Stoep voort moet gaan. In zijn bijdragen toont zich de kunstschilder in kleur en beeld, maar later wordt zijn toon scherper, het is niet melodieus meer, maar een stroom van beelden; de taal stroomt ook. Zijn poëzie doet wat denken aan Lorca, een dichter die in die tijd vertaald werd door onder andere Luc Tournier.

Tijdens het college werd het gedicht "De wrat op de wang van de duivel" besproken. Een gedicht of proza? Een lezer herkent literatuur aan de structuur. Bij poëzie accepteer je dingen die je bij proza niet accepteert. De tekst-presentatie is een fundamenteel beginsel voor Europese literatuur, zelfs voor de erkenning: dit is literatuur.

Deze tekst van Corsen is een soort collage van genres, het is proza, poëzie en toneel door elkaar. De lezer wordt ontregeld op zijn meest vertrouwde gebied. Dit is een signaal dat De Stoep weer in een andere fase is beland. De lezers zijn behoorlijk getraind. Deze teksten hadden nooit in de eerste nummers van De Stoep kunnen staan.

Oversteegen besloot nog een slotcollege te geven om het geheel samen te vatten en ook om nog wat tijd te besteden aan de discussie over het al of niet positief zijn van de recensie van Chris Engels over de bundel "Patria" van Pierre Lauffer. Deze laatste werd tenslotte toch wel als positief ervaren al bleven er wat vraagtekens over. De doorslag gaf echter de recensie van (november 1944) dat aldus begint:

PATRIA
"Belangrijker dan een opening van de Staten, belangrijker dan een departementsplitsing is het volgende feit: De eerste bundel oorspronkelijke gedichten in de historische spreektaal van Curaçao is verschenen. Hij heet Patria en is van de hand van Pierre Lauffer, enz."

Samenvattend kan men over De Stoep dus zeggen dat het begon als heimweeblad voor Nederlanders in de diaspora. De schrijvers hadden allemaal een Nederlandse achtergrond en ook de lezers waren, soms noodzakelijkerwijze, Nederlanders. Dan komen een beetje schuchter Curaçaose thema's naast de Nederlandse en het blad is nog wel bestemd voor Nederlanders, maar wel voor Nederlanders die hier thuis zijn. Het materiaal wordt Curaçaos.

De orale literatuur komt naar voren in vorm en herhaling. Toch is er nog steeds aansluiting bij de avant-gardistische literatuur in Nederland van tussen de twee wereldoorlogen.

Een forse verschuiving in de context begint bij het werk van Tip Marugg. Dit werk is ontoegankelijk zonder kennis van Curaçao. Hollanders buiten Curaçao worden uitgesloten. Het blad is communicatie ook van Curaçaoënaars onder elkaar geworden.

Charles Corsen ontleende zijn beelden ook aan Curaçao maar in de diepte zat ook een voorstelling van de wereld die eigen is aan Curaçao. De literatuur heeft nu een eigen gezicht. De lezer moet èn het gedicht meemaken èn de situatie meemaken. Hij moet sophisticated om kunnen gaan met literatuur. De ontwikkeling van de literatuur in De Stoep bereikt een punt waarop de literatuur zichzelf weer op losse schroeven zet.

Dan houdt De Stoep op en het vervolg moet ergens anders vandaan komen.

Het blad heeft zijn taak volbracht.

NEL CASIMIRI